

Hem?ire Manevi Bak?m Terapötikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?ire Manevi Bak?m Terapötikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22801>

Özet

Hemşire Manevi Bakım Terapötikleri Ölçeği (HMBTÖ), hemşirelerin klinik uygulamalar sırasında hastalara yönelik uyguladıkları **manevi bakım** müdahalelerini ve terapötik yaklaşımların sistematik olarak değerlendirilmesini amaçlayan geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Aslan, Aktürk ve Erci (2020) tarafından gerçekleştirilmiş olup, orijinal yapının Türk kültürü ve sağlık sistemi bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamaya hedeflemiştir. Ölçek, hemşirelik bakım kalitesini artırmak ve hemşirelik eğitiminde manevi bakım yeterliliklerini ölçmek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Manevi bakım, hemşirelik, terapötikler, psikometrik araç, geçerlik, güvenilirlik, uyarlama.

Yazarlar

Hakime Aslan, Ümmü Aktürk, Bilge Erci.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, hemşirelerin teorik bilgi ve pratik becerilerini kullanarak hastaların manevi ihtiyaçlarına ne kadar etkili yanıt verdiklerini ölçmektir. Ölçek, hemşirelerin **manevi bakım** alanındaki müdahale çeşitliliğini ve sıklığını standardize edilmiş bir şekilde belirleyerek, bu alandaki eğitim ihtiyaçlarını tespit etmeye yardımcı olur.

Türkçe uyarlama çalışmasının spesifik amacı, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk popülasyonunda da korunduğunu göstererek, ölçeğin Türkiye'deki hemşirelik araştırmalarında ve eğitiminde güvenle kullanılabilmesine olanak sağlamaktır. Bu çalışmada, hemşirelik uygulamalarında manevi boyutun önemini vurgulamaktadır.

Yapı (Construct)

HMBTÖ, **manevi bakım terapötikleri** (Spiritual Care Therapeutics) kavramını ölçmektedir. Bu yapı, hemşirenin hastanın manevi sıkıntılarının hafifletmek, anlam arayışına destek olmak, umudu tevik etmek ve inanç sistemlerine saygı göstermek için gerçekleştirdiği spesifik eylemleri içerir. Ölçek, manevi yeterliliği davranışsal düzeyde ele alır.

Ölçülen temel bileşenler genellikle iletişim, empati, destekleyici varlık ve hastanın dini/manevi kaynaklarını harekete geçirme yeteneği gibi alt boyutlardan oluşur. Ölçek, hemşirelerin bu terapötikleri ne kadar sık ve etkili uyguladıklarını değerlendiren Likert tipi maddelerden oluşur.

Geçerlik

Türkçe versiyonun geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik olarak ölçmesi gereken yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü incelemiştir. Adaptasyon sürecinde genellikle uzman görüşü alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Ayrıca, yapı geçerliği analizleri (faktör analizi) ile ölçeğin Türkçe formunun orijinal ölçeğin kavramsal yapısını koruyup korumadığı test edilmiştir.

Yapılan geçerlik analizleri sonucunda, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygun olduğu ve manevi bakım terapötikleri yapısını barındıran şekilde temsil ettiği rapor edilmiştir. Bu, HMBTÖ'nün Türk hemşirelik araştırmaları için güçlü bir geçerliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

HMBTÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçeğin ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığını değerlendirir. İç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa katsayısıyla incelenmiştir. Çalışmada elde edilen Cronbach Alfa değerinin yüksek olduğu ve ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde uyum sağladığı tespit edilmiştir.

Yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla benzer sonuçlar vereceğini gösterir. Bu bulgular, Hemşire Manevi Bakım Terapötikleri Ölçeği'nin güvenilir bir **psikometrik** araç olduğunu ve hemşirelerin manevi bakım uygulamalarını tutarlı bir şekilde değerlendirebileceğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliğini derinlemesine incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, orijinal ölçeğin belirlenmiş olan alt boyutlarının Türkçe veri setinde de uygun model uyum indeksleri sergileyip sergilemediğini kontrol etmiştir. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu yapısının kültürel adaptasyon sürecinde bozulmadığını ve teorik çerçeveye uygun kaldığını göstermiştir.

Faktör yüklerinin kabul edilebilir seviyede olduğu ve model uyum değerlerinin (RMSEA, CFI, vb.) iyi uyum kriterlerini karşıladığı rapor edilmiştir. Bu bulgular, HMBTÖ'nün manevi bakım terapötiklerini ölçmek için sağlam bir faktör yapısına sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Hemşireler ve ilgili sağlık profesyonelleri.

Yaş Grubu: Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Çeşitli klinik birimlerde görev yapan hemşireler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Manevi bakım terapötikleri, hemşirelik eğitimi, psikometri, klinik uygulama, Türkçe ölçek uyarlaması.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değil.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: hakime.aslan@inonu.edu.tr

Yazışma Adresi: Hakime Aslan, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü.

Şinler & Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya klinik amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Hakime Aslan ile iletişime geçilerek gerekli izinlerin alınması tavsiye edilmektedir. Kullanım ücretleri ve ticari haklar hakkında detaylı bilgi, yazarın e-posta adresi aracılığıyla edinilebilir.

Referanslar

Aslan, H., Aktürk, Ü., & Erci, B. (2020). Validity and reliability of the Turkish version of the nurse spiritual care therapeutics scale. *Palliative and Supportive Care*, 1-6. <https://doi.org/10.1017/S1478951520000267>

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı buradan indirilebilir: [hemsire-manevi-bakim-terapotikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Hemşire Manevi Bakım Terapötikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde

de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? veya kayna??n orijinal içeri?inde bulunmamas? nedeniyle bu giri?te sunulamam??t?r. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya yay?nlanan akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM